

# Roofvogeltelling in de Hoeksche Waard in 1997

Arie van der Linden, Gerard L. Ouweneel en Janus Verkerk

De voorspelling dat het voor de Hoeksche Waard in januari 1996 bij de midwintertelling gevestigde record van 299 roofvogels niet spoedig gebroken zou gaan worden, kwam in ieder geval voor januari 1997 uit. De door de Vogelwerkgroep Hoeksche Waard georganiseerde integrale telling leverde 265 roofvogels op, 34 minder dan de topscore van 1996, maar nog altijd goed voor een royale tweede plaats in de twaalfjarige historie van de Hoekschewaardse roofvogeltellingen. Waarbij de kanttekening dat in januari 1996 Tiengemeten wel geteld werd, hetgeen 18 roofvogels in vijf soorten opleverde. In 1997 kon dat niet. IJsgang in het Haringvliet had Tiengemeten geïsoleerd en de Vogelwerkgroep zou een helicopter gehuurd moeten hebben om het eiland in de telling te betrekken. Het gemis van Tiengemeten kostte vrijwel zeker een Zeearend.

De lagere score in 1997 kwam geheel voor rekening van de Torenvalk, die ten opzichte van 1996 een achteruitgang van 65% liet zien. Het torenvalkresultaat van januari 1996 had veel te maken met de muizenexplosie in graslandgebieden. De uilentellers van de Vogelwerkgroep konden ook aan de hand van het geringe aantal Ransuilen op de traditionele roestplaatsen vaststellen dat 1997 een mager veldmuisjaar moest zijn.

De overige roofvogels deden het prima. Ondanks het muizengebrek kwamen Buizerds met 180 vogels op een nieuw record. De Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen bij Numansdorp herbergde op 11 januari 16 Buizerds. Weliswaar bleef ZW-Nederland in de winter van 1996/97 vrijwel geheel vrij van sneeuw, waardoor dit deel van de natie als uitwijk kon fungeren voor (roof)vogels uit noordelijker en oostelijker gelegen streken, maar dan nog rijst de vraag waar de bovengrens ligt van de overwinteringspopulatie Buizerds in de overwegend uit landbouwpolders bestaande Hoeksche Waard. Vergeleken met enkele decennia terug is het landschap wel parkachtiger geworden en heeft de soort als broedvogel vaste voet gekregen in doorgesloten griendcomplexen langs de oevers van de streek. Maar tijdens de vorstperiode van winter 1996/97 was het voor de Hoeksche Waard een fenomeen te ervaren hoe Buizerds opereerden vanuit spichtige boomgroepjes in kleine akkerbouwpolders, in gebieden met een hoge bebouwingsgraad, ja zelfs in grote tuinen.

De in december 1996 begonnen vorstperiode bracht veel Blauwe Kiekendieven naar ZW-Nederland. Een op 28 december 1996 over Overflakkee en Schouwen uitgevoerde excursie leverde elf Blauwe Kiekendieven op en die van 4 januari 1997 negen. De 16 Blauwe Kiekendieven van de midwintertelling passen dus in een algemeen beeld. De Sperwer werd zomer 1996 broedend aangetroffen in een bosje langs de Oude Maas; er vlogen twee jongen uit. Net buiten de Hoeksche Waard broedden Sperwers bij Willemstad en op de Zuiderbegraafplaats in Rotterdam-Zuid. Ondanks deze broedgevallen veranderde het aantal getelde vogels nauwelijks vergeleken met eerdere winters

(Tabel 1). Dat was wel het geval met de Havik. Deze soort bracht zomer 1996 succesvol jongen groot op de in het Hollandsch Diep gelegen Sassenplaat en op de Esscheplaat. De drie bij de midwintertelling vastgestelde Haviken kwamen alle van de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen.

Er viel wederom te genieten van Zearenden. Op 19 november 1996 arriveerde een waarschijnlijk derdejaars vogel op de Hoogezandsche Gorzen. Het verblijf daar duurde tot 9 februari 1997. Deze Zearend bezocht ook de Brabantse oever van het Hollandsch Diep tot bij Moerdijk, het Oude Land van Strijen en de Esscheplaat. Op 27 december 1996 gaf de vogel een jachtpartij ten beste in en voor de haven van Strijensas. Een later in de winter aangekomen tweede Zearend die Tiengemeten als thuisbasis verkoos, werd incidenteel waargenomen op de Korendijksche Slikken en op de Ventjagersplaat/Hellegatsplaten. Op 27 januari 1997 waren er twee Zearenden op de Hellegatsplaten. De laatste waarneming uit het gebied dateert van 1 maart 1997 van de Ventjagersplaat (Vogeljaar 45: 110-114; 1997).

Tabel 1. Midwintertellingen (januari) van roofvogels in de Hoeksche Waard.

*Mid-winter counts (January) of raptors in the Hoeksche Waard.*

Soort <i>Species</i>	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Zearend <i>Haliaeetus albicilla</i>	0	0	1	0	0	2	1
Bruine Kiekendief <i>Circus aeruginosus</i>	6	3	4	2	2	3	3
Blaauwe Kiekendief <i>C. cyaneus</i>	8	15	6	5	3	11	16
Havik <i>Accipiter gentilis</i>	1	1	0	1	1	2	3
Sperwer <i>A. nisus</i>	16	14	12	10	11	13	14
Buizerd <i>Buteo buteo</i>	59	97	69	98	169	142	180
Ruigpootbuizerd <i>B. lagopus</i>	1	1	2	0	0	0	1
Torenvalk <i>Falco tinnunculus</i>	85	70	61	67	39	123	43
Smelleken <i>F. columbarius</i>	3	3	5	0	1	1	2
Slechtvalk <i>F. peregrinus</i>	2	2	3	2	3	2	2
Totaal <i>Total</i>	181	206	163	185	229	299	265

#### Summary: Mid-winter count of raptors in the Hoeksche Waard

In January 1997 a census of wintering raptors was carried out in the Hoeksche Waard, situated in the delta of the southwestern Netherlands. A total of 265 raptors comprising ten species were observed (Table 1). Due to the scarcity of Common Voles the Kestrel decreased by 65% in comparison with the 1996-count (when voles reached a peak). The total of 180 Common Buzzards was the highest ever recorded during mid-winter counts in this region. Two White-tailed Eagles wintered again along the banks of the Hollandsch Diep-Haringvliet.

*Adres: Lijster 17, 3299 BT Maasdam.*

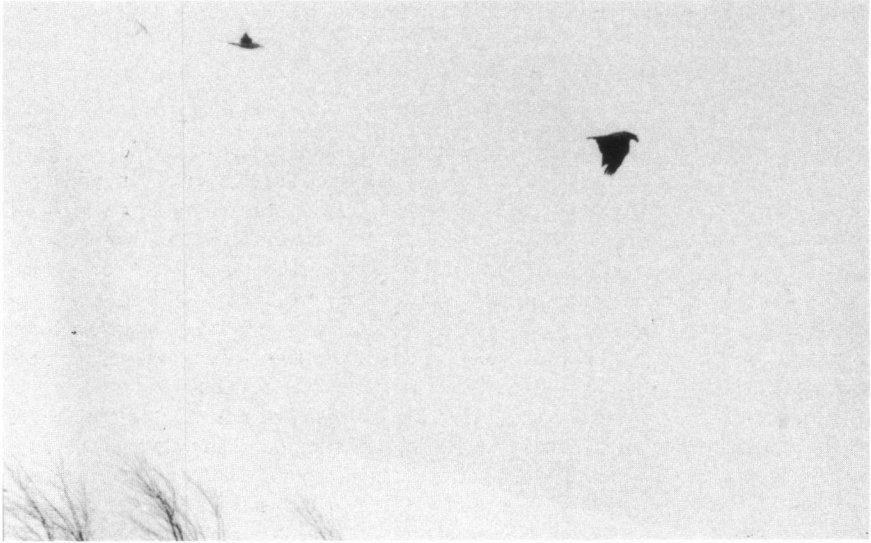


Foto 1. Jagende onvolwassen Zeearend op de Hoogezandsche Gorzen, Hoeksche Waard, februari 1996 (G.L. Ouweneel). *Immature White-tailed Eagle hunting on Hoogezandsche Gorzen, February 1996.*



Foto 2. Wijfje Smelleken na bad, Oude Land van Strijen, Hoeksche Waard, november 1996 (G.L. Ouweneel). *Female Merlin after taking a bath, Oude Land van Strijen, November 1996.*